

ZIETELOS RADVILŲ DVARO SODYBA

Zietela - tipinis nedidelis privatus LDK miestelis. Išlikusi miestelio urbanistinė struktūra susiklostė XVII – XIX a. ant prekybinių kelių sankryžos; kaip įprasta miestas telkiasi apie pagrindinę aikštę, kurioje stovi bažnyčia – pagrindinė architektūrinė miesto dominantė ir ašis. Miestelis - architektūrinis-urbanistinis paminklas.

Zietela nuo XV a. pab. buvo kunigaikščių Ostrogiškių valda, kurioje jie turėjo pilį. 1498 m. miestelį Ldk Aleksandras už karinius nuopelnus „amžinam naudojimui ir su teise įsteigti miestą“ padovanojo LDK etmonui Konstantinui Ostrogiškiui. XVI a. pradžioje Ostrogiškiai Zieteloje pastatė cerkvę ir medinę pilį, turėjusią svarbią gynybinę reikšmę. Šiaurės karo metu (1708) švedai užėmė ir sunaikino pilį, o miestelį apiplėšė ir sudegino. XVII a. miestelis priklausė Sapiegomis (nuo XVII a. pr.) ir Polubinskiams (nuo 1655 m.), 1685 m. tapo Radvilų nuosavybe (kaip Anos Marijos Polubinskos krautis), nuo XVIII a. pabaigos priklausė Adomui Soltanui, o už dalyvavimą sukilime 1831 m. dvaras buvo konfiskuotas ir priklausė valstybei – paverstas kareivinėmis, vėliau kalėjimu, po I Pasaulinio karo – mokykla, dabar šioje teritorijoje įsikūrusi ligoninė, pagrindiniai dvaro rūmai priklauso ligoninei.

Radvilų dvaro sodyba (1751) - vėlyvojo baroko architektūros paminklas. Ansamblis pastatytas ant upelio Zietelėlės kranto vietoje švedų nugriautos Ostrogiškių pilies. Dvaro sodyba nuo XVIII a. pab. priklausė Soltanams, todėl kartais vadinamas ne Radvilų, o Soltanų dvaro sodyba.

Adomo Soltano dvaro sodyba. N. Orda, 1861-1877 (*Galeria Malarstwa Polskiego*)

Išlikęs dvaro sodybos pagrindinių rūmų pastatas, ūkiniai pastatai, parkas, tvenkiniai. Kadaisė parkas buvęs gausiai dekoruotas smulkiosios architektūros formomis (tilteliais, paviljonais, skulptūromis). Upelis Zietelėlė buvęs patvenktas, sudaryta eilė tvenkinių, puošusių sodybos ansamblį. Rūmai buvo dengti keturšlaičiu stogu, iš galų prišlieti dekoratyvūs trijų

tarpsnių bokšteliai (gerai matomi N. Ordos XIX a. II pusės akvarelėje). Barokinis rūmų fasadų dekoras išlikęs dalinai, anfiladinio rūmų išplanavimo neišliko.

Išlikęs pagrindinis rūmų pastatas (*Глобус Беларусі*)

Pagrindinių rūmų pastato fragmentai (*museum.dzyatlava.by*)

Таір пат жр.:

- Дятлово // *Глобус Беларусі* (<http://www.globus.tut.by/dyatlovo/index.htm>)
- Палац Солтанаў // *Radzima.org* (http://www.radzima.org/pub/pomnik.php?lang=by&nazva_id=hrdzdzia02)
- Ф.Ф. Красюк. Палац Радзівілаў у Дзятлаве // *Дзятлаўскі дзяржаўны гісторыка-краязнаўчы музей* (<http://museum.dzyatlava.by/2008/05/07/5/>)
- Помнікі архітэктуры Дзятлаўшчыны // *Сайт СШ №1 г. Дзятлава* (http://myzey.of.by/index.php?option=com_content&task=category§ionid=8&id=34&Itemid=35)